

1957 yılında

24

HARMAN DAİRESİ

5

KATLI BAŞÇELİ EV

4

LİK DİNLENME EVİ

1

ON Para İkramesi

TRKİYE \$ BANKASI

İstikbalinizin emniyeti

İLLER BANKASI

Sermayesi :
800.000.000 T.L.

Vilâyet Hususi İdareleri,
Belediyeler ve Köyle-
rin Harita İmâr ve
plânlarıyla Su, E-
lektrik, Yapı,
Proje, İnşa
ve Tesis-
leri, Banka
ve Kredi Mua-
mele ve Hizmet-
leri En Müsait Şart-
larla yapılır ve Yan-
gın, Kazâ, Trafik, Nak-
liyat ve Her Türlü Si-
gorta Muameleleri
İfa Edilir. Emni-
yet, Sür'at ve
Kolaylık
Sağlanır.

1957 yılında

1
Milyon
LİRA

20
EV
ve
APARTMAN
DAİRESİ

HER 50 LİRAYA BİR KOD
NUMARASI VERİLİR.

AKBANK

Misafirlerinizi

YURDUN EN SEÇME TÛTÜNLERİLE HARMAN
EDİLMİŞ SİGARALARIMIZ VE
NEFİS

LİKÖRLERİMİZLE
AĞIRLAYINIZ

KOKTEYLERİNİZDE S E K VERMUDU
DENEYİNİZ

İnhisarlar

100

TÜRK FOLK LOR ARAŞTIRMALARI

Maziran 1957

İÇİNDEKİLER:

RİZ EVLİYALAR	Nihad Sami BANAFLI
HALK SANATLARI VE GELENEKLERİNİ ARAŞTIRMA	Hamit Z. KOŞAY
TUNUS EMRE'NİN MEZARI HAKKINDA NOTLAR	Faiz DEMİBOĞLU
KARADENİZ TÜRKÜLERİNDE İSTANBUL	İsmet Z. ETÜBOĞLU
KARACA OĞLAN'IN YAYINLANMAMIŞ ŞİRLERİ	Cahit ÖZTELLİ
İSTANBUL'DA MUMCULUK	Muzaffer ERDOĞAN
KARACA AHMEDLER HAKKINDA İNCELEMELER, DÜŞÜNCELER	Naci KUM
TÜRKÜLERDEN ESİNLER: AZİMENİN YOLUNA	Tahir Kutsal MAKAL
AY HAKKINDA İNANMALAR: UŞAK'TA	AH TUNÇ
MASAL: KONYALI KAYSERİLİYE NASIL KÜLAH GIYDIRMIŞ İhsan HİNÇER	
BİZE GELEN KİTAPLAR	

Sayı: 95

Kuruş 25

101

1957 yılında

24 APARTMAN DAİRESİ

5 Kİ KATLI BAHCELİ EV

4 YAZLIK DİNLENME EVİ

1 MİLYON Para ikramiyesi

TÜRKİYE BANKASI

paranızın, istikbalinizin emniyeti

İLLER BANKASI

Sermayesi :
200.000.000 T.L.

Vilâyet Hususî İdareleri,
Belediyeler ve Köy-
lerin Harita İmâr ve
plânlarıyla Su, E-
lektrik, Yapı,
Proje, İnşa
ve Tesis-
leri, Banka
ve Kredi Mu-
amele ve Hizmet-
leri En Milsait Şart-
larla yapılır ve Yan-
gın, Kazâ, Trafik, Nak-
liyat ve Her Türü Si-
gorta Muameleleri
İfa Edilir. Emni-
yet, Sür'at ve
Kolaylık
Sağlanır.

1957 yılında

Milyon
LİRA

20
EV
APARTMAN
DAİRESİ

HERİFİ LİRADA BİR GÜNE
NUMARASI VARDIR.

AKBANK

Misafirlerinizi

YURDUN EN SEÇME TÜTÜNLERİLE HARMAN
EDİLMİŞ SİGARALARIMIZ VE
NEFİS

LİKÖRLERİMİZLE
AĞIRLAYINIZ

KOKTEYLERİNİZDE S E K VERMÜDÜ
DENEYİNİZ

İnhisarlar

100

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

Haziran 1967

İÇİNDEKİLER:

KIZ EYLİYALAR	Nispet Sümer BAKARLI
HALK SANATLARI VE GELENEKLERİNİ ARAŞTIRMA	Kazım E. KOÇAY
TUNUS EMRENNİN MEZARI HAKKINDA NOTLAR	Fahri DEMİRÖĞLE
KARADENİZ TÜRKÜLERİNDE İSTANBUL	İsmail Z. EYEDÖĞLE
KARACA GÖLÜNÜN TAYINLANMAMIŞ ŞİRLERİ	Çağrı ÖZTÜRLÜ
İSTANBUL'DA MUMCULUK	Mustafa ERDOĞAN
KARACA AHMEDLER HAKKINDA İNCELEMELER DÜŞÜNCELER	Necef RUM
TÜRKÜLERDEN ESİMLERİ AZİMENİN YOLUNA	Tahir Rıza KARAL
AY HAKKINDA İYANMALAR: USAKTA	Ali TÜRK
MASAL: KONYALI HATİBERİLİYE NASIL KULAH GIYDIRMIŞ İKİNE HİÇER	BİRİZE GELEN KİTAPLAR

Sayı: 95

Kuruş 25

101

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949
AYDA BİR DEFA İSTANBULDA ÇIKAR. HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ : İHSAN HİNÇER

No: 95

HAZİRAN 1957

YIL: 8 — CİLT: 4

Kız Eoligalar

Yazan: Nihad Sami BANARLI

Anadolu Erenleri'ne dair kıymetli yazı- larında Nezihe Araz, Edirne'nin meşhur Kız Evliyasını hatırlar. Devirlerinin erenleri ara- sına giren eski Türk kadınlarını düşünür. Za- mânımızda o rütbeye ulaşabilecek kadınlar kimlerdir? problemiyle karşılaşır. Gözlerinin önüne kız muallim mekteplerinde, eğitim ens- titülerinde yetişip yurdun mahrumiyet böl- gelerine dağılarak vatan çocuklarına bilgi i- man ve irfan nuru veren kız hocalarımızın a- sıl yüzyerli gelir. Yazısını, bunun için, İstanbul Eğitim Enstitüsü mensuplarına ithaf eder.

★
Yalnız kadın hocalarımızı değil, «maddi gören» bir dünya ortasında, kadın, erkek, «mesleklerinin fedâisi» bütün hocalarımızı gü- nümüzün erenleri arasında saymak, yerinde bir görüştür. Esasen Anadolu'yu bir Türk vatani hâline getirdiğimiz eski asırların Urum Abdalları, Urum Baçları, bir tek söyleyişle, Urum Erenleri de bundan başka birşey yapma- mışlardı:

★
Urum, eskilerin Rûm'a yani Anadolu'ya verdiği addır.

Urum erenleri de Anadolu Evliyası'dır. Fetih asırlarının inanmış Türkleri Urum di- yârına ya İslâm imanı için savaşan alpler ve gaziler hâlinde geliyor ve Gaziyan. Rûm di- ye anıyorlardı; yahut Abdâlân. Rûm: Gezi- ci Anadolu dervişleri; Bâciyan. Rûm: İnan- mış Anadolu hemşireleri; veyâ Abiyân. Rûm: Anadolu cömertleri (eli açık, kardeş yardım-

laşma, esnaf ve ticaret teşkilâtı mensupları) halinde, hepsi de inancın insanları olarak, ye- ni yurdu milliyetimizle ve milli faziletlerimizle yuguruyorlardı.

★
Bir şairinde, piri Abdal Mûsâ'yı:

Urum Abdalları gelir Dost deyü
Eğnimizde aba, hırka, post deyü
Hastaları gelir derman isteyü
Sağlar gelir pîrim Abdal Mûsâ'ya

misralarıyla öven şair Kaygusuz' eski çağlar dervişlerini de bize, kesin çizgilerle tanıtmış olur: Ellerinde asâ, sırtlarında aba, diyar di- yar doluşarak hastalara, sağlara, maddi ve mâ nevi ölçsüz yardımlarda bulunan bu fedakâr dervişler bizim halk kütürümüzü, halk tefek- kütürümüzü ve halk rûhumuzu hazırlayan iman ve ışık insanlarıydı.

Gönülleri ölçsüz bir Allah sevgisiyle dolu bu dervişler, her insan (insan olduğu için) Allah gibi seviyor; sevgi ve bilgilerini sazlar- la, ilâhîlerle söyleyerek Anadolu halkını, şirin ve müskinin birleşik diliyle konuşarak, de- virlerinin en büyük nuriyle aydınlatıyorlardı.

Bâciyan. Rûm da böyleydi:

Daha XIII. yüzyılda, inanmış Anadolu top- luluğu, kendi iman ve tefekkür toplantılarında kadınların da bulunmasını tabii görüyor ve kardeş bildikleri bu kadınlara «kızkardeş» mü nâsına gelen «bacı» adını veriyorlardı. Kadın hiçbir konuda erkekten aşağı görmeyen, bilâ- kis, onu, mukaddes Türk çocuğunun annesi

Apartman Daireleri

Zengin Para İkramiyeleri

YÜNLÜ - PAMUKLU SATIŞLARIMIZDA

Yüzde 10 Tenzilat

SÜMERBANK

ÖMÜR BOYUNCA
GELİR

MESKEN
KREDİSİ

PARA
İKRAMİYELERİ

VAKİFLER
BANKASI

T. C. ZİRAAT BANKASI

VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI
1957 YILI İKRAMİYE PLANI TUTARI

SİMDİLİK

2.000.000 Liradır.

BU ZENGİN PLANDA

GAYİMENKULLER, DOĞUN PARA İKRAMİYELERİ,
EŞYA, TRAKTÖRLER, ZİRAAT ALGİTLERİ
BULUNMAKTADIR.

olduğu için, her şeyden üstün gören eski Türk rûhu, bu medenî faziletini İslâm imâmına da işlemişti. Eski halk tekkelerinde kadınların fikri, bedîî bütün iman tören ve toplantılarına iştirâkı bundandı. Arada bir, Urum bacıları, nun şeyhlik, halifelik derecelerine de yükseldiği olurdu. Ayrıca şeyhlerin kadınlarına «ana, baci» denirdi. Yunus Emre'nin şeyhi kadar a. ziz tanıyıp, kendisinden yardım gördüğü «ana, baci» onun piri Tapduk Emre'nin karısı olma. lıdır.

★

Anadolu bacıları da erkek dervişler gibi uyanıktır. Dervişlerin «kızkardeşi» sayıldıklarından, toplantılarda örtünmezler bizim bu. gün kadınlık tarihinde inkılâp dediğimiz ha. yâti hem de en ağır başlı bir iman ve vîedan temsilçisiyle birleştirilerek yaşarlardı. Kendile. rine iyilik ettikleri, maddî, mânevî yaralarını sarıp, bilgisizlikten, göğsüzlükten kurtar. dıkları halk topluluklarını böyle bir hürriyet anlayışı içinde uyandırırlardı. Yaptıklarını maddî, hattâ mânevî karşılık beklemeden yap. maları, onları «nur yüzü insanları» hâline ko. yardı.

★

Günümüzün kız muallim mekteplerinde yetişerek üerâ vatan köşelerini feragatle ay. dinlatmaya koşan ve çocuk deneyecek kadar genç kız hocalarının rûhunu eski «Kız Ev. liyâ» ların rûhıyla birleştiren anlayış, bana bunları hatırlattı. Ayrıca, biliyordum ki günün kız evliyası da, erkek erenleri de yine günün Anadolusunda ve Anadolu mekteplerinde aklı hayâle sığmaz birer fazilet ve feragat insanı olarak çalışıyorlar. İçlerinde türkçe, bilmeyen âlelerin yuvalarını dolarak, kapı kapı Türk. çe öğretilmeye koşanlar vardır. Elektrik söyic dursun, petrol lâmbası bulamadıkları için ay ışığında ders hazırlayanlar oluyor. Kendilerine İstanbul'da dolgun maaşla başka iş bulunduğu halde yine Doğu hudutlarındaki vatan çocuk. larına koşarak, İstanbul ufuklarına, uzaktan, bu sefer büsbütün nur kesilmiş temiz elleriyle medenî sahyanlar biliyorum.

Bu, henüz yirmi yaş heyecanının harâre. tiyle dolu aziz çocukların yaptığı güzel işleri saymaya benim ne yerim, ne de vaktim yeti. gir. Fakat ben yine de o inançla yım ki onlar fedakârdır diye bizim o nârin vücutlara daha fazla yâkalememiz doğru değildir.

Günümüzün bu hakiki ve adız millî kah.

ramanlarına mutlaka daha ilberli çalışma şartları hazırlamak vazifesindeyiz. Zira içinde bulunduğumuz zaman vatan toprakları, ni çarıkla, abayla doluşanları artık kutlu say. mıyor.

Maddî gören bir atmosfer içinde asri ev. liyâmızın daha çok dayanmasını ve daha fay. dah olmasını istiyorsak onları görmeğe çalış. mahyız.

Aksi takdirde, ister istemez, ya sayıları yahut kaliteleri düşer:

Büsbütün evliyasız kalırız.

Bize gelen KİTAPLAR

★ Türk Dil Kurumu «Nehcî'lî Feradis». I Tıpkıbasım. T.D.K. Tıpkıbasımlar dizisi, sayı: 35. Önsöz: Janos Eckmann, 24X17 boyunda, 458 sayfa, 20 lira

★ Mustafa Salman: Balıkesir. Tarihi, coğ. rafiyesi ve Folkloru» 25X17 boyunda, 144 say. fa, 250 kuruş. Atatürk İlkokulu Başöğretme. ni Mustafa Salman. Balıkesir. adresinden te. min olunur.

★ M. Nedim Akıncı: «Dilî Hikâyeler». 10 hikâye. M. Nedim Akıncı. Öğretmen, Ada. pazarı. adresinden edinilir. 12 X 17 boyunda, 64 sayfa, 100 kuruş.

★ Institut za Proucavanje Folkloru u Sarajevu. Sarayova Folklor Enstitüsü: «Bitten Dopunska Izdanja. Bibliografija Folklorne Gra. de u Deset Godista Behara. s Indeksom Moti. va» 29X20 boyunda, 136 sayfa.

★ Halîl Kocagöz: «Yaşayanların İçinde». 3 perdelik manzum oyun. Şairler yapıtaşı ya. yınları: 4. Dinar, 20X12 boyunda, 132 sayfa, 250 kuruş.

★ Hamdi Üçok: «Çağyanlar Beldesi Bân. yan. Tarihi, Coğrafya, Folklor, Kültür». 20X14 boyunda, 176 sayfa, 250 kuruş. H. Üçok. Öğ. retmen. Bânyan. adresinden edinilir.

★ Institut D'Ethnographie De L'Acad. demie Serbe Des Sciences: «Glasnik Ethnog. rafskog Instituta knj II. III (1953 - 1954) 25 X 17 boyunda, 1090 sayfa.

Bir Rapor :

Halk Sanatları ve Geleneklerini Araştırma ve Derleme

YÖNETMELİĞİ

— I —

Yazan: Hamit Z. KOŞAY

Türkiye Cumhuriyeti'nin mevcudiyeti ve be. kayesi hafıza, tahayyül ve binnetice düşün. me). konuşma onu kültürlü mahîk yapımış. tir. Şüphesiz ilk insanla bugünkü arasında fizyolojik gelişme bakımından büyük farklar vardır. Dimâğ sathı en az bir misli genişle. miş ve çene kemikleri incelmiştir.

İnsanlık hayatında ateşin iki maddeyi bir. birine sürterek temini ve kullanılmasını büyük bir merhalede Paleolitik devir avcısı artık taşın silâhını yapılabiliyor, tabii mahsulleri topluyor, deriyi ılgıyor, hastasını tedavi edi. yor, belki çoğunu da terbiye ediyor. Silâh. ları henüz taş, topuz, balta, mızrak ucu, kar. gı, çakmak taşı bıçaklardan ve kemik iğne. lerden ibarettir. Neolitik devirde insan ziraata başlıyor, çanak çömlek yapılabiliyor ve ehlî ha. yvanları nakliyatla kullanıyor. Tunç devrinde ise madenlerin eritilmesi teknik devre geçme. yi kolaylıyor. Artık biyolojik tekâmül yer. ne kültürel tekâmül bahis konusu oluyor. Te. rakki tempusu ve hayatın ritmi hızlanmış. tir. Artık insan enerjî kaynaklarına hâkim. dir. Nakliye ve muhabere kolaylaşmıştır. Me. deniyet devirlerini taş devrinden sonra ka. ba tasak tunç devri, klâsik devir, barutun icadıyla top devri, endüstri ve atom devri diye ayırmak mümkündür. Tunç devrine, tekad. düm eden çağda tekerleğin icadı, mâdenle. rin işletilmesi ve yazının icadı mühim mer. halelerdir. Tunç devrinde büyük devletler te. şekkül ediyor, kanunlar çıkarılıyor ve sanat şaheserleri meydana getiriliyor.

Klâsik devirlerde ise mahkemelerde jüri usulünün tabii bazı memuriyetlerin kur'a usulüne müracaat suretine tayini ve bazı top. lantılarda konuşmanın zamanla tahdidî gibi medenî hamleler vardır. Barut devri yer yit. zünde inkışaf devridir. Top ve ellerinde incel. ile mücehhez Avrupalılar yedi denizi doluş. rak yer yüzünü tanıyorlar ve teknikçe geri kavimleri idareleri altına alıyorlar. Telgraf, telsiz, telgraf, otomobil ve radyo devrinde in. sanlar bir millî topluluğa bağlıdır. Atom devrinin henüz ne getireceği belli olmamakta. beraber. Birleşmiş Milletler cumiast içinde bir dünya birliği kurulmasına çalışılmakta. dir.

Araştırmalar :

Yunus Emre'nin Mezarı Hakkında Notlar

Yazan: Faiz DEMİROĞLU

Besyüz küsur yıldanberi geniş Türk kitleleri arasında şiirleri tasavvufî, felsefî fikirleri tekrarlanan ve daima tazeliğini, kıymetini muhafaza eden Yunus Emre'nin hayatı, birçok halk şairlerimizin hayatları gibi meçhullerle doludur. Doğum, ölüm tarihlerine, yaşayışına dair kesin bilgiye sahip olmadığımız gibi mezarının yeri de kat'i olarak bilinmemektedir. Erzurumda, Eskişehir civarında, Bursada, Salihlilde gömüleb bulunduğu rivayetleri vardır. Hatta Eskişehir - Ankara demiryolu üzerinde Sarıköy yakınındaki mezarına bir âbide de yapılmış bulunmaktadır. Bu ünlü Türk Filozofu hakkında Kaamus-ül-âlamda şu kısa bilgiye rastlamaktayız: (Mazanneî kiramdan olup Bolu'lu olduğu halde Porsuk nehri'nin Sakaryaya karıştığı mahalde bir zaviye ve çeşhane bina edüb ibadet ve riyazetle meşgûl olmuş, ve makamâtı şöhret bulup 843 (hicri) yılında vefat etmiştir. Zaviyesi kurbünde vâki türbesi ziyaretgâhdır. Ümmi olduğu halde sofîyâne ve chîdîlâne, ilâhileri vardır.)

(Yayılan, tahtirevanâ ve takaya kadar) toplanamamıştır. Eski hayat tarzını ve zevkini tarihî karışan müesseseler bütünlüğü ile eksiltiren kayıflar ve bunlara ait araştırmalar eksiktir. Yürdün her dağı, kayası ve ırmakları ve ören yerleri birçok mitolojilere sahne olduğu halde bunlar da derlenemmiştir. Dünyadaki büyük şaheserlerinin halk kültüründen ilham aldıklarını söylemeye hacet yoktur. En saf türkçe de özlü halk dilinde (masallârında, hikâyelerinde, atasözlerinde, deyimlerinde, dua ve ilençlerinde) yansaktır.

İşte bu eksiklikleri telâfi için halk kültürünün elbirliği ile tefkîkî, tesbîlî, yayımlanması ve gelecek nesillere miras kalacak belgelerin toplanarak müzelerle mülki edilmesi için yeni bir seferberliğe ihtiyaç vardır. Bu millî vazifeye herkes gücü nisbetinde katkılabılır. Bilhassa halk kitleleri ile sıkı teması olan hekimler, nahiy müdürleri, öğretmenler millî kültürümüz ve ilim hesabına sonsuz hizmetlerde bulunabilirler.

Antropoloji, etnografya ve folklorun yekdiğerine olan münasebetleri ve sahaları kısaca ön sayfada şemada gösterilmiştir.

Sicilli Osmanî adlı eserde de Süreyya bey şu kısa malûmatla ictifa etmiştir: (Yunus Emre, Taptuk Emre Müridi, odun yarıcısı olup getirdiği odunlar pek mevzun idi. Ümmî İken türkçe söylediği kelimat ve ilâhiyat tasavvuf idi).

Yunus Emreye dair Yurdumuzda bilhassa 25.30 yıldan beri değerli, selâhiyetli Türk yazarları tarafından neşriyat yapılmış divanı yayımlanmıştır. Sayın Ahmed Kutşî Tacer Türk Folklor Araştırmalarının geçen 94 No. lu ve mayıs 1957 tarihli sayısında bu mevzu dair yazdığı kıymetli bir makalede Eskişehir münevverleri tarafından bir Yunus Emre kulübü kurulduğunu, bu suretle büyük halk şairimizin hayatı edebî kıymet ve faaliyetine dair neşriyatta bulunulacağını müjdelemektedir.

Yunus Emre gibi yüzyıllar boyunca Türk Milletinin kalbinde, gönlünde yaşamış ve yaşamakta bulunmuş olan bir şair hakkında mütalaa beyan etmek; benim gibi mütevazî bir Yunus Emre hayranının haddi değildir. Ben ancak rastladığım bir vesika ile Yunus Emremizin medfeni hususunda incelemelerle bulunanlara ufak bir hizmet edeceğim umuyorum. Onbeş yıl önce Van tarihi hakkında resmî vesikalar üzerinde incelemelerde bulunduğum sırada, bir kayda rastladım. Bu belgeye göre, Sarıköydeki mezarın büyük şairimize âid olmadığı veya Yunus Emrenin Yunus Emir bey olarak deftere kayıtlı edildiğini tahmin ediyorum. Aşağıda suretini neşir ve arz ettiğim vesikayı inceleyecek bilgileri, müz değerli ve enjin malûmatları ile bu konuyu aydınlatmalıdırlar. Vesikada maalesef tarih mevcud değildir. Noktalı yer okunamamak tadır:

(Mezraa-Sarı köyünde Yunus Emir beyin bir çiftlik vakıf yeri var imiş, zavıyesine kâdimden vakıf imiş. Şimdi evlâdından Osman oğlu Seyh Mahmud tasarrufundadır. Beylerbe, yî Osman Beyin mektubu ile çeltük eker imiş deyu nakil olunmuş. Ez defteri Kirmanstî: mezbur vakıf kadimüzzamandan vakfiyet üzere tasarruf olunmuş. Şimdi Nasuh şeyh tasarrufundadır. Deyu kayıtlı olunmuş. Defteri köhne: elhaletü hazîhi Nasuh şeyh evlâdından Derviş İbrahim mutasarrıftır. Karın dağı Derviş Halil ile ellerinde. Padîşahımızın mukarrernamesi vardır deyu kayıtlı oldu).

Karadeniz Folkloru :

Karadeniz Türkülerinde İstanbul

Yazan: İsmet Zeki EYÜBOĞLU

Anadolunun hangi ünde gurbet uşağı var, sa onun dilinde o yerin, türküsünde o ülkenin adı vardır. Karadeniz kıyılarında geçimini yoluna koyamayan erkeklerin çoğu soluğu İstanbulda alır. İstanbul onlar için para kazanma yeri olmaktan öteye geçemez.

Karadeniz türkülerinde İstanbul bir iş dolayısıyla geçer. Zaten Trabzon yöresinden göç edip İstanbulda yerleşmiş köylüler şehir, illere göre azdır. Köylü bir müddet çalışır, ken di çıkarını yoluna koyacak parayı biriktirdikten sonra ârdına bakmadan memleketinin yolunu tutar:

İstanbulda terziler
Tiker a mintanumuzi
Boyle yaşamak olmaz
Allah al canumuzi

Bu türküde İstanbulun yalnız adı geçer gerçek konu ayrılık, sevip de alamamak açığı, çası murada erememektir. Yoksa türkü doğrudan doğruya İstanbul için söylenmiş değildir.

İstanbulda pazarum
Kendüm okur yazarum
Senden başka seversem
Ates olsun mezarum

İstanbulu türküye sokmak için köylerde gerçekten gidip orasını görmek gerekmez. İstanbulu yalnız görenlerden dinleyen, duyan ve onu türkülerine sokan pek çoktur.

İstanbulun yollari
Denimlidü denimli
Ne yapalum ufağum
Fâni dünya ölimi

İstanbul Yenişehir
Tirabzonda gonaklar
Miras mi galdi sağa
O girmizi yanaklar

Bu iki türküde de İstanbul sözü belli bir münasebetle geçiyor. Yalnız göze batan yeri her türkünün İstanbulun belli bir güzelliğini belirtmesidir. Meselâ İstanbulun yollarının öçüllü olmasına «öçüm» sözünden bozma olarak «denimli» deniyor. Ondan önceki türküde ise İstanbulla terzi arasında geliş güzel bir münasebet kuruluyor. Son türküde İstanbulun kenar bir semti olan Kasımpaşanın üst kısmını Yenişehir mahallesi veyahut da doğrudan doğruya İstanbulun yeni yapılmış bir şehir

olduğu söylenmek istenmiyor. İstanbul, Trabzon, Yenişehir hiçbir özel maksatla türküye sokulmuş değildir. Gelişi güzel sıralanmıştır.

İstanbuli gösteren
Köprisidur köprisi
Oradan taksim olur
Güzellerun heppisi

Yalnız bu türküde ötekilerden ayrılan taraf İstanbulu iyi bilen bir kimse tarafından söylenmiş oluşudur. Gerçekten de Türküylü söyleyen kemence ustası Nazım adlı bir gençtir. Herde aynı sayfalarda «Kara Destanı» ni yazacağımız bu genç İstanbulu çok iyi bilir.

Asker ettiler beni
İstanbul alayına
Cahel idüm bakmadum
Bağumun kolayına

Kız tarafından söylendiği besbelli bir türkü de gene gurbet dolayısıyla çıkan ayrılık konusunu işlemektedir

Gugo ne bağurusun
Benimi yeyecesun
Yarım İstanbuldadu
Oni mi deyecesun

Bu sefer erkek tarafından söylenen bir türkü:

Bir mektup yazacağum
İstanbulda Valiya
Allah nasî vuruldum

Bu gocali gariya
Derede alabaluk
Buyukludu buyukli
Gız gocan İstanbulda

Sen kimden oldun yukli (gobe)
Bu ikinci türkünün daha çok kimama makûsü ile söylendiği belli fakat kimin tarafından söylendiğini tespit güçtür.

O geyduğun entare
Ah ne yeni ne yeni
Sordum nazlı yaruma
Ağan mi vürdi seni
Döndü cevap vermeğe
Gözleri dola dola
Hayde gidelum dedi
Verane İstanbula
İstanbulun dört yanı
Akar gozumun gani
Kaç defa dedum sana
Eldüreyim gocanı

1912
Araştırmalar :

Karaca Oğlan'ın Yayınlanmamış Sittelere

- IX -

Yazan: Cahit ÖZTELLİ

Bu sayfalarda daha önce Karaca Oğlan'ın yayınlanmamış ya da yayınlanmış olanlardan bazılarının varyantlarını vermiştim. Bunlardan ilk defa yayınladığım Bursa'ya ait olanın, o zaman ancak iki dörtlüğünü bulabilmiştim. Yeniden incelediğim başka bir cökkte eksik olanları da buldum: Şimdi bu türkünün tümünü veriyorum:

Şu benim mekânım, şu benim yollarım.
Aradım yuvayı, Bursa'da buldum
Güzeller çok imiş, eğlendim kaldım
Kokar menevşesi, gülü Bursa'nın

Hak'tan mı olur bu yerlerin yapısı
(Evlilya) mekânı, murat kapısı
Aldı beni güzellerin kokusu

Kokar menevşesi, gülü Bursa'nın
Hak nazar eylesün Pınarbaşına (1)
Cevahir yağar toprağına taşına

Ulu cânilerde kandil başına
Altun-fener yanar mumu Bursa'nın
Karaca'Oğlan der ki insem başına

Arkamı verdim Keşiş dağına (2)
Yüzüm sürdüm ak gerdanın ağına
Kokar menevşesi, gülü Bursa'nın

Aşağıda sairin yeni bir türküsünü veriyorum. Bazı mısraları hece sayıları denk düşmüyor, bunun kopya edentere ait olduğu her zaman rastlanılan bir gerçektir. (Yuka-

Alda aganı alda
Yarı geceden sonra
Vur başına bir palta
Bu türküyü açıklamaya lüzum yok sanı-
yorum.

Tirabzon usakları
Takanun amirali
Ah kesileyim sağa
İstanbulun kartalı

Bu apaçık bir yiğitlemedir, fakat hepsin, de göze batan birkaç özellik ayırtı, güzel ile gerçeği olduğu gibi aksattirmelerindedir.

Türküler daima olmuş bir hâdiseye işaret etmek, bir olayı belirtmek, bir duyguyu anlatmak amacı ile söylenir. Zaten Folklor malzemesinin hangisi gerçek bir olayın mahsulü, değildir.?

Anadolu halk bilgisinin en güzel yentini işte bu yaşanmış, duyulmuş olayları göstermektedir.

ındaki koşmada da olduğu gibi).

25

Şimdiki bir sevda düdü serime
Biter güllü anın, bahar kelli
Göz göz oldu sinemdeki yaralar
Sinem delik delik, bahar kelli

Durmaz deli gönül, gamını atar
Eski dert üstüne çok dertler katar
Cümle kuş birikmiş dil verüp öter
Kuşlar ciğer deler, bahar kelli

Telli turnam indi döküldü göle
Yüzü bürümüş al yeşilli vala
Yaprağı karışmış kırmızı güle
Misk-ü anber tüter, bahar kelli

Der ki Karaca'Oğlan her gün
ağlarım

Eski dert üstüne dertler bağlarım
Başı al lâleli yüce dağlarım
Çikip edemedim seyr, bahar kelli

Aşağıdaki türkü de yenidir. Pek meşhur olan (Acap gezeim ala donlum var mola) bağlamalı türküyü konu bakımından benziyorsa da yeni verdiğimiz aşağıdaki ondan ayırılır. Bunun da bazı yerleri okunmadı.

26

Kâk gidelim yavrum... bakça (3)
Tezesinden gül doldurur bohça (4)
Yavruyu sarması on kese akça

Acap sevdiğimin dengi var mıdır
İçer bâdesini yeşil kadehde
Bir güzel sevmedim yalan dünyada

Karaman'da, Kayseri'de, Konya'da
Acap sevdiğimin dengi var mıdır
Vardım hocasına kitabını okur

Girdim bakçasına bülbüller şakır
Ne İstanbul kodum ne Diyarbekir
Acap sevdiğimin dengi var mıdır

İki sunam vardır gölde gölekde (5)
Altın küpe gerdan döğür kulakda
Cenneti âlâda, gökde melâikde

Acap sevdiğimin dengi var mıdır
Karaca'Oğlan eydür vardığım yerde
Yandı ciğeriğim durduğum yerde

..... kurban ettiği yerde
Acap sevdiğimin dengi var mıdır

1) Pınarbaşı: Bursa'da bir somut adı. 2) Keşiş dağı: Uludağın eski adı. 3) Bakça: bahçe. 4) teze: taze. 5) gölek: küçük göl.

Halk Sanatları :

1913
İstanbul'da Mumculuk

Yazan: Muzaffer ERDOĞAN

Mum konusu; Türk folklorunun muhteşif subeleri için oldukça önemli bir araştırma sahası olarak karşımıza çıkmaktadır. Tabii ve atasözlerimizden tutunuz da âdet ve an'â, nelerimize kadar yerleşip kökleşen bu madde, denin fazla olarak halk san'atları bakımından da bir takım özellikleri hâiz bulunduğunu kısaca kaydetmek icab eder. Sözlüklerin ekserisinde «bir fitil etrafında balmumu, donyağı veya diğer uygun bir nesnenin tertib ve tanziminden ibaret gece ışık vermeye mahsus şey» olduğu tasrih edilen bu kelimenin; bugün dahi geniş halk toplulukları arasında yaygın bir durum arzeden bir çok deyimler için de sık sık tekrarlandığı görülmektedir (1).

Eski çağlarda parlak devirlere eriştiği muhakkak olan mumculuğun İstanbul'daki bugünkü durumu, diğer halk sanatlarına nazaran pek te gelişmiş ad edilemez. Esasen elektrik olanca hızıyla sanayicî tatbik edildiği böyle bir devirden münden bahsetmemiz, daha ziyade tarihi ve folklorik hususiyetlerini göz önüne getirmemiz sebebiyledir. Bugün İstanbul'da yedisiz Eminönü'nde Kalem sokak'ta, bireri Eminönü Balıkhazarı ile Tahtakale'de ve Beyoğlu'nda Yenışehir'de olmak üzere on kadar mumcu bulunduğunu görüyoruz. Bunlara birisi Fener'de, diğeri ise İmrahur'da olmak üzere evlerinde mum imal etmekte olan iki rum mumcu da ilâve edersek İstanbul'daki mükdarlarının azlığı hakkında kâfi derecede bir fikir vermiş oluruz. Bu kadar mahdud bir kâdro ile mesallerine azimle devam etmekte olan bu gayretli zenaat erbâbının hak ve menfaatlarını müşterek bir gaye uğrunda koruyup sağlayacak dernek mahiyetinde bir teşekülüllerinin bulunmaması ise üzerinde ayrıca durulmaya değer bir mes'eledir.

Bilindiği üzere mum bugün İstanbul'da petrolden elde olunan ve umumiyetle gaz yağının bir nevi çamuru mesabesinde sayılan parafin'den imâl edilmektedir. Evvelce Rumanya'dan ihâl edilmekte olan bu madde, elyevm mum yapımı yolunda ham madde olarak Amerika'dan temin ve tedarik olunmaktadır. Her ne kadar mum, balmumu ile istearin denilen nebati maddeden de yapılmakta ise de fiyatlarının yüksekliği sebebiyle nadiren kullanılmaktadır. Ucuzluğu sebebiyle balmumu ve

istearine tercihan istimal edilmekte olan parafin maddesi, kazanda hararet muvacehesinde eritilerek mâyi hâline getirilmektedir. Parafin mumların düzgünlüğünü temin maksadı ve düşüncesi ile bu mâyin pamuk fitilini hâvi muntazam kalıplara döküldüğü de görülmektedir. Renkli mum yapılması için mezkûr mâyin içerisinde umumiyetle yağboyan adı verilen (anilin) konulmaktadır. Odun, yakmak ve yahud havagazı kullanılmak suretiyle eritilen parafin maddesi, mâyi hâline getirildikten sonra kazandan alınarak tenekeden veya galvanizli sacın yapılan bir batırma deposuna boşaltılmaktadır. Yaomasının kolaylığı dolayısıyla pamuktan imâl edilen fitiller, bu depodaki mâyi içerisinde daldırılmaktadır. Batırma deposundaki mezkûr mâye bu suretle daldırılıp çıkarılan mezkûr fitiller, istenilen nispette gömlek aldıktan sonra mumcu tezgâhlarına takılarak soğutmaya terk edilmektedir. Kilise mumu yapılırken gömlek almak hususunda üzerlerine umumiyetle pamuk ipliği bağlanan demir teller istimal edilmektedir. Fenerlerde yakılan ve genel olarak stearin maddesinden yapılan ispermaçet (2) mumları ile elektrikli olmayan bazı cami ve mescitlerde yakılan cami mumlarının imâl esnasında aynı hususta yani gömlek almak işinde vaktile çam ağacından mâmul müdevver ağaç çubuklar kullanılmaktadır. Bu suretle müteaddid daldırıp çıkarmalar sayesinde muayyen bir kalıplık ve kıvama getirilen bu mumlar, soğutulup kurutulduktan sonra mum kesme bıgıkları yardımı ile istenilen boy ve el'adda kesilmektedir. Böylece imal suretlerini kısaca açıkladık. mayaya çalıştığımız mumların envai arasında fenerlerde yakılan ve bir bevi fener mumu ad edilebilecek olan ispermaçet mumu ile elektrikli cami ve mescitlerde kullanılan cami mumlarını ve cesametlerinin çok küçük olması dolayısıyla ışıklık ve imâlî bakımından daha ziyade emek ve itina ile icab ettiren kilise mumlarını ve bir de süs için yapılan renkli olan elvan mumlarını burada yadetmek yerinde bir iş olur. Camilerde mihrapların iki tarafına vaz'edilen büyük boydaki mumlar ise umumiyetle balmumundan imâl edilmektedir.

Geçmiş devirlerdeki duruma gelinece; Bugün İstanbul mumculuğunun geçirdiği

safhalara âid eski ve yeni tarihî eserlerden kâfi derecede bilgi edinmek hemen imkânsız gibidir. Bu sebeble onun geçmiş devirlerde arzettiği hususiyetleri burada etraflı bir şekil de belirtmeyeceğiz. Ancak XVI ncı asırda Osmanlı hükümdarlarından İkinci Sultan Selimin zevcesi Nurbânü Sultan tarafından Üsküdar'da birer debbağhane ile mumhane yaptırıldığı ve buralara matbahî âmire için kesilen koyunların derileri ile yağlarının verildiğini aşağı yukarı biliyoruz (3). Gene bu cümleden olarak 1604 (H: 1013) yılına kadar İstanbul mumcularının kendilerine lüzumlu koyun ve sığır yağlarını umumiyetle Yedikulede bulunan salhanelerden temin ettiklerini söylemek lâzımdır. Bunlar bu suretle yaptıkları mumları câri olan narah üzere yonergilere ve diğer isteyenlere satarlardı. Bu tarihlerde hariçten hiç bir kimse yağ alıp mumculuk yapmadığı halde İstanbul'da mum temin ve tedariki hususunda

TÜRK ETNOGRAFYA DERGİSİ

Maarif Vekâleti Eski Eserler ve Müzeler Umum Müdürlüğü tarafından yayımlanmaya başlanan «Türk Etnografya Dergisi» nin I inci sayı başariyle kâdirci ve dolgun bir şekilde çıkmıştır. 29X20 boyunda ve güzel kâğıda basılan eski Maarif Vekâli Ahmed Özel'in çok değerli bir önsöz ile hepisi de ayrı ayrı özle ve emek verilen şu yazılar yer almıştır.

Hamit Z. Koşay: Türkiye Halkının maddî kültürüne dair araştırmalar.

Kemâl Güngör: Anadolu'da Hızır geleneği ve Hıdırellez törenlerine dair bir inceleme.

Zeki Oral: Selçuk Devri yemekleri ve ekimleri.

Mehmed Önder: Mevlevî kıyafetleri.

İsmail Ünal: Türk işlemleri.

Hamit Z. Koşay: Nazarlıklar.

Yusuf Durul: Halı ve kilimlerdeki kız motifleri.

H. Ongan: Şer'iye sicillerinde geçen türkçe kişi adları.

Perihan Çetin: Etnografya Müzesindeki bazı kir esya.

H. Z. Koşay: Kitap tenkidleri, «Tarihte ve bugün Samanizm.»

Dergi 104 sayfa metin, 54 sayfa da yazılara âid resim ve kroki lerini toprijan, leyhadan mürekkeptir. Yılda bir defa çıkacaktır. 112

asla sıkıntı çekilmezdi.

Fakat Ahmed I devri başlarında İstanbul'da mum işi hususunda bazı güçlüklerle karşılaşılırdı. Bu sebebden İstanbul ve hatta tağra salhanelerinde elde edilen mum yağlarının sadece kendilerine tahsisi yolunda İstanbul mumcuları tarafından mîhracatta bulunuldu. Daha ileri gidilerek bir aralık Mehmed III devrinde teğebbüs edildiği gibi, meslek dışı çalışan kimselerin ellerindeki mum yağlarının müsadereci için İstanbul kadısına bile başvurulması da beş görülmüdü (4). Bunun gibi XVIII inç asırda ve Patrona Hâfil isyanına tekadüm eden günlerde İstanbul'da Yeniköy ile Rumelhisarında bazı kadim mumhaneler bulunduğuna şahid oluyoruz. Keza bu cümleden olmak üzere Osmanlı hükümdarlarından Mustafa III devrinde Galata'nın İstanbul'da önemli sayılabilecek bir mumcu muntakası bulunduğunu söylemek yerinde olur. Mezkûr bölgede yerleşmiş olan mumcu esnafı eski ve yeni saraylara hizmetleri karşılığında cümle tekâliften hatta tersane-i âmire tarafından toplanan kürek ve lâğım bedellerinden muaf tutularak ellerine hatta hümâyuna ünvanlan, dırılmış emirler ve müteaddid hüccetler verilmişti. Fakat durumun bu merkezde olmasına rağmen 1760 (H: 1173) yılı başlarından tersane ocaklığının ve kürekeci ve lâğımcı bedellerinin toplanmasına memur edilen Hacı Mehmed adlı bir şahıs; hatta hümâyun, fermanın ve hüccetlere bakmıyarak mal zabtı servisine kapılmış ve mezkûr tekâlifin tahsiline kalkışmıştı. Sultan Ahmed evkafına mukataa makamında gösterilen Galatadaki bu mumcu

(1) Fransızca bougie kelimesi ile ifade edilen (Mum); Farsça (cirağ) ve Arapsada ise (Sem) veya (Sem'a) karşılığıdır. (Mum gibi), (muma dönme), (muma aramak) (mum yapıştırmak), (kırmızı dip-tili balmumu ile davet), (mum dibi), (mum orfasi) (mum tepesi) zikredilen tabirlerin ilk hatıra gelenleridir.

(2) Ispermacet, Spermacet'den gelmektedir. (Sperma), rumcada (tohum) ve (cet) ise latince (balina balığı) demektir. Bu sebebden mezkûr kelime balina ve benzeri balıkların kafa tasından çıkarılan beyaz, yağlı ve yapışkan ve umumiyetle (Balina balya) adı verilen maddeye tekâbil etmektedir.

(3) Ahmed Refik, Onaltıncı Asırda İstanbul Hayatı, İstanbul, Devlet Matbaası, 1935 S: 115.

(4) Ahmed Refik, Hiçli XI ncı asırda İstanbul Hayatı, İstanbul, Devlet Matbaası, 1935 S: 115.

Ruhi Tedavide :

Karaca Ahmed'ten Hakkında İncelemeler, Düşünceler

— II —

Yazan: Naci KUM

KARACA AHMED'LERİN BEKTAŞILIKTEKİ YERİ

Ankara'da Millî kütüphanede Hacı Bektaş dergâhından gelme kitaplar arasında vazma bir nushası ve ellerimizde kezaîk muhtelif kimseler tarafından esas nushalara tanzar ve tertib suretiyle meydana getirilmiş nushaları bulunan manzum mensur veya hem manzum ve hem mensur (Hacı Bektaş Veli Velâyetnâmesi) nde, Hacı Bektaşın Horasanda ve Ruma geldiğinde görüp geçirdiği menkıbelerinde tarih aydınlatılacak izler bulunmaktadır. Bunlardan bazı parçaları aşağıya yazarak Karacaahmedin Bektaşılıktaki mevkîni tâyin edeceğim.

Velâyetnâme IX Fası: Hacı Bektaş Veli'nin, Hoca Ahmet Yesevî hazretlerinin izniyle Ruma geldiğidir.

Hacı Bektaş Veli Ruma gelmeğe azmeyle-dikte, Ahmet Yesevî hazretinin dergâhından nice can:

— Yâ Hünkâr yoldaş olayım.

Deyu niyâz ederlerse de kabul etmedi, Hâsılı kelâm İmam Nakî evlâdı neslinden bir evlât zikrolundu. İmamzade Hüseyin oğlu Nesî Resulullâh Hacı Sultanın Hacı Bektaş yoldaş olması için hoca Ahmet Yesevî rica ve niyâz etti. Hacı kalkıp:

— Kabul ederse güzel yoldaş olalım? Dedî, Hazretî Hünkâr etti:

— Benimle nice yoldaş olursun? Hacı

esnafı, müteaddid dilekçelerle ilgili makamlara başvurarak Galata ve civarı cemilerinin tamamını serbest olup reyasına vovvodalardan başka bir kimsenin hatta masdariye emînleri ile kaptan paşa ve sairlerinin bile rencide de bulunmayacaklarını ispat etmişlerdi. Bunlar daha ziyade İleri gidip Haremeyn muhâsebesindeki kayıtlara dayanarak ordu ayarız kürek, nüzi ve sîrsat bedelleri ile fuğu, rugan, balmumu, kereste, odun, kazma ve kürek gibi mevcut tekâlifin her çeşidinden afv edildiklerini bildirmişlerdi. Yapılan mürafaa sonunda ise Galata'daki bu mumcu esnafının tekâliften muafiyetleri tahakkuk etmiş ve istenilen lâğım bedelinin Galatada sâkin diğer esnaf zümrelerinden tahsil uygun görülmüştü.

Sultan etti:

— Böyle yoldaş olurum ki yoidan çıkar, san urdu ayagın ve özün. (Yani yoidan çıkarsan seni yola korum, demek istemiş) diyecek Hacı Bektaş Veli İttî kim:

— Sen benim yoldaşısın. Dedî. Birbirini kabul etti. Ruma rahi ve revan oldular. İmdi nakıldır ki: Hacı Bektaş Veliyyül'Horasanî Kaddese sırrahül Aziz hazretinin buzarunda tamam nasbın aldi. Şeref desti bus edip şeyh hazretleri hünkâr ile muânaka kılıp bâki halife ve dervişler ile görüşüp gün göğmeden mukaddem Asitane kapısına çıktı. Meğerkim ol meydanın avlusu ortasında ateş yakmışlardı. Hemandem ol erenlerin birisi el sunup, odun eğsisimden bir (köseği) alıp kum tarafına yana atıp etti:

— Runda olan erenler ve gerçekler işbu ekisiyi tutsun.

Türkistan erenleri meclis olup Ruma gönderdikleri anlara mâlum olsun.

Rivayettir ki ol atılan ekisi tut ağacı idi. Türkistandan Ruma düştü. O vakit keramet zahibi azizlerden Konya şehrinde bir kimse vardı. İsmine (Hoca Fakih sultan) derlerdi. (Emri Cem Sultan) ın ulu halifesiy idi. icazet vermiş idi. O ekisiyi tutup Konyada kendi Asitanesi önünde dike kodu. Bıkudreti Hudâyi müteâlî bişli, kök saldı, bir dirahit müntehâ oldu. Hâlâ bu deme değin durur. Yukarı başında ateş yakıldığı yer henüz dahi muayyen-dir ve bir ekisi dahi Hoca Ahmet Yesevî atıp etti:

— Ya Bektaş her kandeki küseği düşer, se oğ yer makam ve menzilin anda olsa gerek, dedi.

Hâlâ oğ dahi Hünkârın Asitanesi önünde-dir. Amma ne ağacı oğduğı mâlum değildir. Çünkü Hazretî Hünkâr Türkistan Erenlerine veda edip Kâbetullâhî ziyaret ve tavaf etmek için hac niyetine Mekkeye azimet kıldı. Nâgihân yolu bir tepeye uğradı ki şöyle tek ve tenha «Leyse fiddari gayri diyar» Kendüden gayri kimesne yok. Ve oğ sahrayı aralanlat tutmuştu. Oğ sebeben hiç bir âdemzade uğramazdı. Vaktaki hazretî Hünkâr oğ yere orşetti. Anı gördü ki İki arslan çıka geldi. Bir arşkek biri dişî idi. Heybetle gömrenup pengile-

rin açup hazretî hünkâra karşı yürüyüp ham-
le kaldılar. Arslanlar yakına geldikçe ikisin
dahi eliyle başından kuyruğuna varınca sığa-
dı. Bî kudretî hudâ ve velâyeti evliyâ. Oî dem-
de hucum iden arslanların ikisi dahi taş ol-
dular. Gayrî arslan anları oî halde göricek an-
lar dahi hünkârın karşısında yüz yere koyup
yalanmağa bağladılar ve hâlâ oî arslanların
taş olduğu yer Kürdistan mülküne yakındır.
Nice kimesneler varup anı temâşa ederler.

Andan geçüp hazretî hünkâr Kürdistanı
geldi. Bir kavmin içinde hayli müddet eğle-
nüp karar kıldı. Zira ki geçmedi. Bir nice gün
istirahat eyledi ve bir bacıya nazar kılıp hay-
ri himmet edüp andan vücuda geleni oğul e-
dindi. Andan dahi nice türlü velâyet ve kera-
met izhar eyledi. Her tafsil zikrolunur ise ga-
yet mutavvel olup bir cilde sığmaz. Ezâfîle
birisi budur ki:

Günlerde birgün oî kavmin bir necisiyle
hazretî hünkâr oî etrafı teferrih edüp seyre-
derken bir ulu ağacın kenarına geldi. Oî su
içinde olan balıklar ne denli var ise hazretî
hünkârı istikbal edüp kenara çıktılar. saf bağ-
ladılar, andan zebanîhâl ile Hazretî Hünkârı
selâm verdiler. Hazretî Hünkâr onları esenle-
yüp sağ olun. Var olum. vürûn herbiriniz tes-
bihinize meşgul olun. dedi. Oî balıklar eren-
lerin himmetin aldılar ve yine su içme dal-
dılar. nâbedid oldular. Hazir olan cemaat bu
hâlî göricek hayrân kaldılar ve bundan maadâ
dahi ol yerde nice remz ve rumuzlar göste-
rüp oî vilâyetin halkını kendüye muhib eyledi.
Hâlâ oî kavme (Hünkârliler) derler.

Andan sonra hazretî Hünkâr dahi gidüp
deryayı Necef kenarına geldi. Şah Necefî zi-
yaret eyledi. Hazretî Ali türbesini, Kur'an
okudu, erbain çıkardı; Bir zaman orada eğle-
di, mücavir oldu. Dahi oradan Beytullahâ yüz
tutup revâne oldu. Takîm Mekkelî Mükerre-
meye geldi. İmâmî Mehmet Bakîr secadesi
kurbinde karar idüp oî yıl Beytullahın müca-
veret eyledi. Revzai Resûl ve merkadî Be-
tüfî ziyaret eyledi. Erbain çıkardı. Andan dahi
kalkup Halep şehrine geldi. Ulu camii avlu-
sunda bir gök mermer direk vardır. Üzerine
kendî mübarek eliyle bir ulu taş koyup bu-
yurdu ki: İşbu direğin üzerinde yine biz bunda
gelineye kadar zâyi olmasın, bir zaman ola-
gelüp ereriz. dedi. Ulu. Şerif mevzîlerin her-
birinde bir nişân koyup nice dürfû remz ve
rumuzat gösterdi... Andan dahi kalkup yol-
dan (Kûls) ilinde (Merçî dabık) nâm mevzîde

Hazretî Dâvud nehi kabrini ziyaret ve orada
mutekif olup, çile çeküp, nice kerametler iz-
har idüp oradan (Ayntab) a geldi. Andan da-
hi çıkup (Elbistan) a geldi. Andan (Ashabi
Kehf) uğradı. Ashabi kehif makamından
biriside Yarfuse Efsos kasabasındadır. Andâ
dahi mücavir oldu. Bir erbain çıkardı. Andan
dahi kalkup Rum canibine (Kayseriye) mü-
teveccih ve revân oldu.

★

Velâyetnâme fasûh X. Hacı Bektaşî Ve-
fâin Rum erenlerine selâm virdüğüdür.

Oî kutbu âlem hazretî hünkâr ser haddi
Ruma geldi; manâ âleminde Rum erenlerine
selâm virdüp itti:

— Esselâmilâleyküm Rumda olan karın,
dağlar ve erenler dedi.

Meğer oî vakit ellî yedi bin Rum erenle-
ri hazır; (Sakarya suyunun kenarında) iclâs
etmişlerdi. Hazretî hünkârın selâm verdiği
(Fatma bacıya) mâlum oldu.

Bu Fatma bacı; (Sivri Hisar diyarında
Seyyid Nureddin kızıdır ki) henüz bâkire idi,
oî mecliste olan erenlerin taamın ve yiyecek-
lerin pişirüp hizmet iderdî. Ve (Karaca Ah-
met) oî Seyyid Nureddin müridlerinden idi,
Pesani gördüler ki Fatma bacı oturduğu yer-
den filhâl ayak üzerine kalkup Hünkâr var-
lığından yana teveccüh idüp ve iki ellerini da-
hi göğsüne koyup kaddî hamile kulup belini
büktüp tevazu ve meskenet ile üç kerre «A-
leykesselâm» diyüp yine oturdu. Oî mecliste
hazir olan erenler Fatma bacının bu vehile
selâm alup oturduğunu görüp ettiler:

— Kimin selâmın aldın?

Bacı — Ruma er geldi siz erenlere selâm
verdi, anın selâmın aldık; dedi. Ve yine haber
sorup ittiler:

— Kendisi kânde gelmiş ve ne yerden?
dediler. Oî dem Fatma bacı itti:

— Horasan diyarındandır. Amma Bey-
tulâh tarafından gelür, dendi. Ve oî erenler
Fatma bacıdan bu kelâmı işidecek ittiler:

— İmdi bir tedbir idelim ki anı Ruma
girmeğe koymuyalım. zira cümle Rum halkın
kendüye mühib ider. Ayırık bize yer kalmaz-
dökeli oî zabteder. Dediler.

Oyle olsa vilâyet kantarlarını çatup Rum
sınırını payı arşa değin bağladılar. Pes haz-
retî hünkâr cüm kimses haddi Ruma irişti.
Nazar kıldı gördü. Yolunu bağlamışlar. He-
mâdem manâ âleminde velâyetle bir güver-
cin tonuna girüp kanat açup pervaz urdu. uç-

Azim'in Yoluna

Sevgi dediğin bir derin yara. Hele de ka-
râsevdaya çevirdi mi. ha kangren, ha...

Ha derde başlanır her işe. Sevginin besme-
lesî de ha'dır. Uzun kış geceleri neyle geçe-
cek? Masal şinek masah olur bitmez. Yaz,
yazarır, tozarır gelir. Bahar demişin bir ince
sevda. İnce hastalık örneği eçgere, eçerden
damara işeyen sevda. Kolay mı a camın-
söğütlere su yürüyüp dahi çiçek bürüyünce
kannı kaynamaması, dayanılır mı? «Dayan
çiçek açtı. Naciye gocaya geçti» diye boşuna
mı demişler? Var bir hikmet demek ki. Ka-
rışmak gibi olmasın ama insanın. «bunza Al-
lahın parmağı var» diyesti geliyor.

Ara yere parmak girince buylanmamak
elde mi? Ha işte Allahın parmağı da Felek.
Aman Felek isimliler gert dursun, Koca yü-
rügün hikâyesî, dünyaya şan olmuş. Felekten
çok çekmiş zavallı. Eşeği önünde odundan ge-
liyormuş. Kafası kızmış. Feleğe sövüp sayma-
ğa, onu sayıklamağa başlamış. Ağzından
her çıkan felek'le çıkart, felek'le bitirmiş. O
sırada da iki yol (kavşagında) Felek isimli
biri payda olmuş. «Ah bi bulsam su Feleği»
dermiş yörük. Felek: «Ole benim - demis - fe-
lek» Sen misin deyen. Yedi ceddine pişman et-
tirmiş. «döverken - dünyaya geldiklerini. Am-
ma velâkin sonra düşünmüş ki «övdüğü adam
aradığı felek değil. Oysa onun derdi onunlay-
mış. Bizim dedikimiz de o. Sözüümüz eşikten
dışarı, sizin anlayacağınız.

Girmiş kadar yer yakar demeye gelmez.
Feleğin girmedeği delik, bürünmediği kılık
yoktur. Kader olup, aina yazılır, mezar olur
yere kazılır. Deprem olur sarsar, gem olur ka-
sar, ip olur asar. «Urganda da var ölüm yor-
ganda da» dedirten odur.

Neler çektik, çeke çeke felekten
Un elerken deve geçti elokten

U. Bu denli hicabları geçti, arın saktına iriş-
ti. Melâke, Kubbeî elif tacı nuru berle istik-
bâi idüp, «Merhaba ya İbni Resul, safâ geldin,
kadem getürdün, gemekliğin mübarektir,
hemişe mübarek olsun.

Dediler. Andan süzülüp (Suloca Karahö-
yük) ün üstünde bir taş üzerine kondu. Müba-
rek ayakları hamura gömülür gibi ol taşâ gö-
müldü. Oî vakit Rum erenlerinin üzerine bir

dendiğinde deve kılığında pire olup elekten
geçer mi geçer! İmbik bile az gelir ona.

Sözü oraya getireceğiz bizim oğlan da Fe-
leğin sillesini yemiş. Olur a ırgatığa gitmiş.
Bir bakına ki ayın öndördü gibi bir güzel. Azi-
me. Çiçeği burnunda, Güzel mi güzel! E...
bahar geldi dedik, yaz oldu dedik. Durulur
mu? Kainı kaynadığı sıra. Bir de yaş onseki-
ze merdiven dayamış. Geç de aşık olma.

Ne bilinir? Kız sözlüymüş. İki ay sonra
gümbür gümbür bir diğün. Dağ taş boz du-
manlar içinde. Oğlan da kara dumaneler.

Aşağı yoldan çıktı bayrağın ucu
Belimde sallanır çevrenin ucu
Sen benimsin, ben senimin öngücüü
Aman aman Azimem, çevreyi oyaladın
mi?

Kalem gibi kaşları boyaladın mı?

«Sen benimsin öngücüü» demiş ama bir
de mendil almış anlaşılan kızdın. Bilinir, men-
dil de az uğursuz değildir. İşlenisine feleğin
adı siner de uğuru olur mu? Mendil iki
aşağı ayırır. Gurbetlere salar. Almaz mı oğ-
lan:

«Şu İzmire vara gele yol sandım
Ayağıma diken battı gül sandım
El kızını ben kendime mal sandım.»
Ne fayda? Olacakla öleceğin ömür almır
mu? Dünya bir koca kervan. Gitti gider.
Gitmeye birşey değil aklı da ahp götü-
rür. Aklı giden hergeyi göze almaz olur mu?

Onbeş seneymiş yirmibeş seneymiş. Neye ki!
«Çıkamadım şu yaylanın düziüne
Alamadım nazlı yârî dizime
Onbeş sene az geliyor gözüme,
Aman aman Azimem çevreyi oyaladın
mi?

Kalem gibi kaşlarını boyaladın mı?
Hey gidi felek, hey gidi günter hey!

mertebe azim heybet düştü. Oî dem bildiler ki
Ruma er geldi. Tamam oî er Ruma girdi, yo-
lumuzu iyi bağhyamadık. Deyüp Karaca Ah-
met Sultana ittiler:

— Sen Gözcüsün, bir nazar eyle gör, oî
er Ruma gelüp dahi oldu mu ne kânedir?
Dediler. Karaca Ahmet, bir dem murakabeye
çekildi. Bir saatden sonra baş kaldırdı (itt)

— Külliyyen nazar kıldım, her mahluk

çifti çifti ile.. Amma Suluca Karahöyük'ün üzerinde yalnız bir güğercin oturur var ise olur: Hiç andan gayri değildir. Zira göz u. rup nazar saldıktıkta üzerine bir azim heybet düştü. Dedi. Oı erenler itti:

— Bize bir kutlu kimse olsa ki toğan tonunu giyüp oturduğu yerden anı bize şikâr idüp getürse.

Dediler. Meğer kim anda (Tuğrul) dir. Jer. Bir kuvvetli er var idi Bayeziti Bestâmi halifelerinden idi. İraktan Ruma gelmişti ve müteahhil olup kalmıştı. Hemen yerinden turu gelişip itti.

— Himmet eylen; varayım anı size şikâr idüp getürerim. dedi.

— Kuvvetin artsun, hemen tutup getir. dediler.

Hacı Tuğrul ol dem toğan donun geyüp hava yüzine pervaz kıldı; nazar saldı gördü: Suluca Karahöyük'ün üzerinde bir yalnız güğercin oturur. Zamir ile. hemen soı dur de. yüp ve pençe açup gök yüzüden heybette süzülüp, kanat büküp hazreti hünkârın üzeri. ne indi. Hazreti Hünkâr anı görüp derhal o. turduğu yerden silkindi. adem tonuna girdi. Eil sunup ol toğanı inkeren kapı. Boğazını sıkı, aklı başından gitti; beyhuş olup bir za. man yattı. Bir zamandan sonra Hacı Tuğrul'un aklı başına geldi. gözün açup bakup gördü: Hazretî Hünkâr oturmuş karşısında. seme. len'eb fihâl peymanecüye izzâl niyaz eyledi. (1)

— Eksiklik bizden. kerem sizden deyüp efini öpüp. ayağına yüzün sürdü. Ve kisvesin başından indirip andan Hazreti Hünkârın nazarında kodu. dahî geri çekilüp durdu. Haz. retî Hünkâr itti:

— Bu nice geliştir? ki biz size mazlûm tonunda geldik; Siz bize zâlim tonunda gel. dünüz. Er erin üzerine öyle gelmez. Eğer güğercin tonundan daha mazlûm ton olaydı biz ol. ton ile geldürdük... Dedi. Ve andan Toğrulun kisvesin, tekbir'eyüp başına geyürdü. Duâ ve gülbenk idüp safa nazar himmet eyledi. Andan hâci Toğrul itti:

— Padişahım bizim neslimizden ne kadar düşi olursa size nezrimiz olsun. Dedi. Hazretî Hünkâr etti:

— Dur imdi ol geldiğin meclise var. Rum erenlerine bizden selâm eyle. Hep gelimler. Anlar ile dem ve didâr görelim ve her ne gör. dük ise söyleyelim.

Nutkumuzdan oı erenleri katımıza gel. meğe davet eyle ve yine anlar ile bizim hu.

zurumuza gel;

Dedi. Hacı Tuğrul:

— Seman ve Taaten deyüp. Andan mes. kenet kılıp revâne oldu. Takim erenlerin hu. zuruna geldi. Anlara selâm verdi; (Aleyke) aldılar. Hâl nedir? deyu suâl edüp. Hacı Tuğ. rul anlara vakı olan kazıyyeyi ilâm eyledi; itti:

— Siz erenlere selâm eyley ve sizler ken. di huzuruna davet eyley, dedi. Anlar itti. Ne lâzım. biz anın ayağına varmak? Niçün. Ol bizim katımıza gelmez? Dediler. Ve serheglik edüp ol söze itaat etmediler. Ve hazreti Hün. kâr nazârına gitmediler. Hemen anların her. biri makamlarına dağıldılar. Bu hâl. Hazretî Hünkârâ malâm oldu. Ol akşam oluncıya ka. dar gözledi. Gördü ki gelmediler. Bildiki sözü. ne itaat kılmadılar. Oturduğu yerden bir kere üfürdü; Cümlesinin çırağı çerboldu. söndü. Ol erenler herbiri karanuluktaki kaldı... Velhasıl üçgün üç gece anlar çırağların yakamadılar. Cemiyet olup birbirinin yüzlerine bakamadı. lar. Ol rumuzdan gayri Hünkâr-varlığı müba. rek elyle işaret eyledi. Dökelinin seccadeleri altundan gaip oldu. Gördüler. Rum erenleri bu hâle vakıf oldular. Ahvâl yine münderleç ol. duğunu bildiler. Cümle bir yere gelüp meşve. ret kıldılar. İttiler:

— Siz ne dersiniz? Bu rumuz ol erindir. Bizî kendülere davet eyledi biz varmadık; mu haüefet eyledik. ebette varmak gerektir. De. diler. Andan durup bil cümle ittifak edüp Haz. retî Hünkârın huzuru şeriflerine geldiler. Sec. cadeleri alettirtil Hünkârın huzuruna döşen. miş. Ol tertib üzereki meclis olcâk öyle o. tururlardı. Cümle Rum erenleri bir gezden iz. zu niyaz idüp peymanecüye yerlerine oturdü. lar. Andan ittiler:

— Erenler nefsin tezrek haklamadık. Eksiklik ettik; Kem bizden kerem ve lütf erenlerden...

Dediler. Andan sonra seccadeleri üzerine oturup sohbet ittiler. Esmayı kelâmı söz a. çup. Hazretî Hünkârâ tesliye tarikâyile ittiler:

— Gelişiniz ne yerçendir? Ve kimin nes. lisiniz? Ve Mürşidiniz kimdir. Andan meşrebi.

(1) Bektaşî - Ulvi zümreleri arasın. da (Gözü kızıl evlatları) bu hanım silâ. lesinden gelmiştir. Bu ocakzâdeleler Şar. Kışlaya bağlı (Karpınar) köyünde otu. rurlar. Şimdi büyülderi Ali ağadır. N. K.

niz kimdendir?

Dediler. Hazretî Hünkâr Hacı Bektaşî Ve. li Kaddes sirreüh etti:

— Türkistan ilinden. Horasan diyarından gelmişiz. Asımuz Nebevî Mehmettir. Ve pede. rimiz Seyyit Mehmet ki, İbrahimî'sâni demek. ke ma'rûf ve meşhurdur. Ve Musâyı sani oğ. ludur. Ve Musâyı sani İbrahim Üj Mücâb oğ. ludur. Ve İbrahimül Mücâb Hazretî İmam Musâ Kâzım oğludur. Mürşidim sergesmei nu. rey Hazârî Pirânî Türkistân (Sultan Hoca Ahmet Yesevî) dir. Ve meşrebim Mehmed Alidendir. Ve nasibim Hudadandır.

Dedi. Rum erenleri bu söze delil ve bür. han istediler. Hazretî Hünkâr kasdetti ki ol hoca Ahmedî Yesevî hazretlerinin verdiği tea. zetnameyi çıkarı; bunlara göstere. Ol vakit anı gördüler ki tomar olup gökten bir nesne iner. Rast Hünkârın nazârına indi ve yeşil ferman idi. Açtılar. Gördüler ki yeşil sahife üzerine beyaz hatfile yazılmış: «Bismillâhî. rahmanîrahim elhamdü'lillâh ellez ca'ulâ ku. lube'l ârifin».

Hââhur. Her neki suâl ettilerse Hazretî Hünkâr Hacı Bektaşî Veli'nin zikrettiği cevap içinde mestürdür.

*

Eşmenin Karaca Ahmet Sultan evlatları elindeki bir Berât:

Karaca Ahmet Köyündeki soruşturma a. raştırmaların sıralarında, Karaca Ahmet ev. ladlarından Kadıoğlu İskaniye anılan Hasan Hüseyin mahdumu (Mehmet Tekin) karşına çıkarak beni bir kahvesini içmek üzere evine davet etti. Davetine katıldık. evine çıktık o. turduk. Kahve ve çökelekle karpuz ikram e. derken, bir tomâr kutusu içinden aşağıda ay. nen yazılmış beratı elime sundu ve ilâve etti:

— Şimdiye değin bizden çok kişiler so. ruşturdular; fakat bu kâğıt benim elim'e yakın zamanda. dedemizin eşyaları arasından bul. nup geçti. dedi.

Üçüncü Sultan Selim'in tuğrasını taşıyan ve yıldızlı divânî hatla yazılarak arkası (Sah) mührüyle damgalanan berât suretidir:

«İnuy kazasına tabî Karaca Ahmet nam

kariyede Kara Ahmet Sultan (1) namı Azl. zın tekkesinin zaviyedarlığı evlâdâ mevrute olup her muclbi senedi hakani şartı vakaf ov. ladiyet ve mevrutiyet üzere hissedarlığa mu. tasarrıflar olan evlâddan elhâc Ahmet ve Ha. cî an evlâdî vakıf berveçli işbuak mütasar.

rıflar İken kendi hüsnü rızalarıyle erbabi is. tihkaktan Ahmedin oğlu İbnü refii tevki re. fil'şşan hakani Yusuf an evlâd vakıfa foragat ve kasrı yed' idüp merhum dahî herveçhile lâ. yık ve mahall ve müstahak olmağın hissedar. lık mezkûreye farigan mezbûranın hissiyet. lerinden tevcih olunup müceddeden beratı se. rîfi âlihanım verilmek babında farigan mez. buranın yedlerinde olan atik beratı mucibince inâyet taleb etmeğün tevcih ve sadaka idüp bu beratı humayun saadet makrûnu verdim ve buyurdum ki baadelyevm merhum Yusuf an evlâdî vakıf zikrolunan hissedarlık mez. küreye farigan mezkûr babası ve babasının müsterekidin yerlerine evlâdiyet ve mevruti. yet üzere mütasarrıf olup vakıfın ruhu ve devamı ömrü devleti için duâye müdâvemet göstere. Şöyle bilüp âlâmeti şerife İtimat kıl. lalar. Tahriren filyevmül'sâni Zilkadedülşe. rifesinde Ahdi aşere ve elf (1211).

Buraya kadar yazdığımız yazılardan şu netice çıkıyor:

Karacaahmet Sultan. Rum erenlerinden. dir ve Hacı Bektaşî Veli'nin çağdaşı olup, Rum erenlerin meydanını (gözcüsü)dür. Bektaşî er. kân ve ayın meydanındaki on iki posttan bi. risi olan (Gözcü baba postu) Karacaahmet namına izafe edilmiştir. Gözcülük. erenler meydanında bir nevi (Tabluki hüviyyet ve Şahsiyet Nazırlığı) dir. Bugün dahî her Bek. taşî - Alevî köyünde bir gözcü bulunur. Bu zatın vazifesi geleni gideni tahkik ve tetkik etmek. erkân meydanı ağıldığı zaman da di. şmanı içerliyi gözetlemektir. İşte bunun için. dir ki. Karaca Ahmet bir kişi olduğu halde, onun Türkiyenin - eski diyarı Rumun - her köşe bucağında birer makamı, türbesi vardır. Çünkü o. aynı zamanda yurt ve ocak bekçisi. dir. İnsanların içini dışını derin ve keskin na. zarlarıyle görüp. huylarını. amellerini seçme. ğe muktedir olduğundan o bir ruh doktoru. psikologdur. Bunun için namına kurulan tekke ve çilehanelerde akı hastaları şifa bul. muştur.

Adana 10-11-1947

(1) Köyün adı beratta (Karaca Ah. met) olarak yazıldığı hâlde Aziz'in adı (Kara Ahmet) diye yazılmıştır. Acaba burada (ca) unutulmuş müdür, yoksa buradaki zatın adı (Kara Ahmet), mi. dir? N. K.

Bir Memleket Masalı :

Konyalı, Kayserili'ye Nasıl Külah Giydirmiş ?

Yazan: İhsan HİNÇER

(Anlatan: Mekki Keskin, 47 yaşında, Beyşehir'li. Kimden dinlediğini hatırlıyamıyor.)

Bir varmış, bir yokmuş, vakti zamanında bir Kayserili tüccarla bir Konyalı iş arkadaşı varmış. Kayserili, senede bir defa Konyaya gelir, arkadaşına iner, onunla alış verişini yapar, aldığı malları eşine yükler, gene Kayseri'nin yolunu tutar.

Konyaya her gelişinde, doğru arkadaşının dükkânına varır varmaz, Konyalı ortağı hem çirag ile eve haber salar:

— Koş öğlüm, eve haber et. Kayseriden bîzim efendinin ortağı geldi de, hariciyeyi harırlasınlar, baljar, baklavalar, su börekleri pişirsinler, bir de kuzu kesinler.

Bunun üzerine, evde bin türlü hazırlık yapılır, akşam üzeri dükkândan çıkar, eve beraber gidilir, yenilir, içilir, hikâyeler anlatılır, işten memleketten konuşulur, zamana gelince de yatırmış.

Hele mevsimi ise Meram'da çebiş asılır. Kayserili de bu ikramlardan pek memnun kalırmış.

Gel zaman, git zaman, bir gün Konyalı tüccarın Kayseride bir iş çıkmış. Gideyim mi, gitmiyeyim mi diye düşünürken, aklına Kayserili ortağı gelmiş:

— Bugünden tez yok, hemen yola çıkayım, demiş. Bir kervana katılarak Kayserinin yolunu tutmuş. Yoruldukcâ hanlarda kalar, dinlendikçe yola düşse, nihayet Kayseriye ulaşmış. Şöyle bir yol yorgunluğunu çıkarduktan sonra ortağı bulmak için çarşıya çıkıyca karar vermiş. Yola düzülür. Kayseri Kalesi'nin yanına boyunca yürürken, Kayserili ortağı görür, mesin mi? İçinden: «Hızır mısın be mübarek», demiş. Geriden Kayserilinin de duraklayıp kendisini sızdığını görmüş. Fakat Kayserili koşup sarılacağı yerde, tuğkesini yüzüne eğip ilk sökağa saparak gözden nihan olmuştur.

Bu vaziyet karşısında Konyalı, Allah Allah demiş, yoksa beni tanımadı mı? Fakat çok geçmeden truşu öfne döktülmüş. Dükkânına

varmış, orda yok, evine varmış evden, mühtim bir iş için birkaç günlüğüne bir yere gittiğini söylemişler. Konyalı ortalarda kalmış. Ne ise, akşama kadaş işlerini görmüş. Akşam üzeri bir hana misafir olmuş. «Ülen Kayserili demiş, senin alacağın olsun!» Ertesi gün de Konyanın yolunu tutmuş.

Gel zaman, git zaman, Konyada aksata ile meşgulken, birgün bir de ne görsün? Kayserili tüccar gene karşısında değil mi! Eee, ne yapsın Tanrı misafirine gelme, ben sana kültüm, denir mi? Gene hemen eve haber salmış. Akşam sonu eve gidilmiş, yenmiş içilmiş, zaman biraz ilerleyince Konyalı Kayseriliye:

— Ortak, demiş, sen kusura bakmazsın, bugün çok yorgunum yatacağım. Allah rahathk versin.

Kayserili de:

— Pek menasip olur cevabını verince, Konyalı hâve etmiş:

— Aman ortak şu pencereden de bahçeye mukaat ol. Al şu çiftiyi, bir domuz gelirse, baş çiftiyi. Mısırlara, bostanlara domuzlar dandır.

Sonra çıkıp gitmiş. Ahırdan Kayserilinin eşeğini bahçeye salıvermiş.

Kayserili, yediklerini hazmetmenin rehaveti içinde pencerenin önünde uyuklarken bir sürü duymuş. Alaca karanlıkta pencereden bakınca bir domuz gölgesi görür gibi olmuş. Çiftiyeye sarılıp iki defa ateşemiş. Silâh sesine Konyalı tüccar koşup gelmiş. Feneri yakıp Kayserili ile birlikte bahçeye çıkmışlar. Bir de ne görsünler?

Kayserilinin eşeği nalları göğe dikmiş. Sirt üstü yatıyor. Kayserili birden ağlamaya sızlamaya başlamış. O zaman Konyalı, tuşu gödüne koymuş:

— Ülen ortak, demiş, sen ne biçim adamsın? Kayseriye gelirim, ortağı tanımazsın, Konyaya gelirsin, kendi eşeğini tanımazsın! Ülen, yazık sana be!

daha
ucuzdur...

...çünkü FAY miktar itibarıyla daha fazladır, kalite bakımından daha üstündür... dolayısıyla fiyat bakımından çok daha ucuza gelir. Harika temizleme tozu FAY'ın, bulaç, çatal, kaşık, fayana, emaye ve madeni eşya ile bütün temizlik işlerinizi getirdiği kolaylık ve sıfatları siz de istifade ediniz... hemen bugün FAY ALINIZ.

Fay Temizleme Tozu,
Pamuk Sabun Fabrikasında
genel testler, tade,
milletçassus kimyagerler
tarafından hususî formülle
inşal edilmiştir.

Evlere, Fabrikalarda
Mokteplerde,
Hastanelerde,
Otellerde, Lokantalarda
ve bütün
temizlik işlerinde

fay

HERŞEYİ DAHA İYİ
TEMİZLER

Senelik abonelik
300, altı aylık
aboneli 150
kuruttur.
Yurd dışı senelik
abone 2 dolaradır.

TÜRK
FOLKLOR
ARAŞTIRMALARI

Yazı İşleri Mes'ul Müdürü: İ. HİNÇER

Adres: Yeşilötek, Sütlüce Çiftliği Sokağı, No. 17, İstanbul

Adres değişikliği
hakkında yazı
tali değildir.
Başlıyayan yazı
talep vaktinde
hakkı edilir.